

У Великој Британији је из штампе изашла необична књига - осврт на прве четири деценије рада британске обавештајне службе МИ6, од њеног оснивања 1909. године до периода непосредно после Другог светског рата.

Професору Киту Џефрију, аутору књиге, омогућен је приступ архивама те британске "агенције за међународни обавештајни рад", чији је званични назив Тајна обавештајна служба.

Професор Џефри је за ББЦ објаснио да му је током писања књиге под насловом "МИ6: историјат тајне обавештајне службе од 1909. до 1949." дозвољен приступ апсолутно свим документима Службе из тог времена. Једина забрана коју је, како каже, морао да поштује односила се на необјављивање имена појединих агената.

Успеси и пропусти

Један од контроверзних докумената на које је, како каже професор Џефри, налетео током свог истраживања, садржи податке о врло необичној акцији агената МИ6.

Они су, наиме, имали задатак да сабортирају бродове чији је посао био да, по завршетку Другог светског рата, превезу јеврејске избеглице у Палестину - тада територију под британском влашћу. Намера агената МИ6 била је да експлозивом разнесу бродове који су се припремали да превезу јеврејске избеглице у Палестину. У то време, Британци су још увек управљали том територијом и политичари су, у страху, наредили Служби да по сваку цену заустави долазак избеглица.

Професор Џефри каже да је током истраживања наишао на многе успехе, али и пропусти британских тајних агената.

"У питању је Свети Грал британских архива", каже он. "Служба МИ6 је имала врло незгодан почетак Другог светског рата, али је током његовог трајања надвладала Немце и прославила се широм Европе и света".

Као први историчар којем је дозвољен приступ архивама МИ6, професор Џефри за ББЦ каже да је за њега то било "фасцинантно искуство".

"Осећао сам се као дете у продавници слаткиша - ови подаци нису никада били доступни никоме другом. Нешто попут Аладинове пећине историјског материјала! На жалост, пуно је података нестало током година, али има довољно докумената који бележе реалне животе храбрих људи у изазовним животним ситуацијама", каже он.

"Стварност је некада много компликованија од књижевности јер, за разлику од измишљених ликова, реални људи морају да се носе са реалним проблемима. То схватите када прекопавате архиве службе МИ6", каже он.

Контроверзе и сукоби интереса

"Када сам почео, желео сам да кажем апсолутно све. Мој посао, посао историчара, налаже да се увек каже истина - али посао службе МИ6 је да чува тајне. Знало се да ће све време постојати одређена тензија," рекао је он.

Професор Џефри каже да је срећан што се његово истраживање завршило закључно са 1949. годином, односно почетком Хладног рата и успоном Кима Филбија у МИ6, који се

касније претворио у највећег издајника у историји те организације.

"Захваљивао сам Богу што се заустављам на 1949. години. У 800 страница књиге 'спаковано' је све битно што се дешавало у првих 40 година постојања Службе. Има пуно тога о чему нисам могао детаљно да пишем, али то ће, надам се, радити моји наследници на том послу - ако их буде", каже професор Џефри за ББЦ.

Прошле године објављена је и прва књга о историјату МИ5 - британске обавештајне службе која се бави претежно операцијама на домаћем терену.

Та књига је на начин сличан Џефријевом описала успон службе МИ5 од почетка до пропасти, укључујући инфилтрацију њених агената у британску Комунистичку партију педесетих година 20. века, као и откриће да је велики број тадашњих чланова британског парламента радио за совјетске обавештајне службе.

(BBC)